

Naprej brez finančnega tveganja

Finančno in moralno načeto mariborsko krajevno Cerkev je podedoval novi nadškof in metropolit Marjan Turnšek, a verjame, da še ni vse izgubljeno, in se opravičuje za napake, prav tako sveže upokojeni nadškof in metropolit Franc Kramberger, ki je v Mariboru škofoval trideset let

VANESSA ČOKL

Da se je popolnoma prostovoljno umaknil, je včeraj opoldne, ko so na sedežu mariborske nadškofije oznanili papežovo kadrovske odločitve, rekel po novem upokojeni mariborski nadškof in prvi metropolit **Franc Kramberger**. Letošnje jesen bo dopolnil 75 let, to je starostna meja, ob kateri gredo najvišji cerkveni možje v pokoj. Da ga razrešijo, je drugič v zadnjih letih Sveti sedež prosil po novem letu in bil zdaj uslišan. Situacija, v kateri je mariborska nadškofija zaradi prerazkošne gospodarske dejavnosti, tako (nad)škofijske kot tiste v vsaj posredno povezanih finančnih, gospodarskih družbah, je to sicer pričakovano menjavo gotovo pospešila. Krambergerja, ki je v Mariboru škofoval zadnjih trideset let, je v vrhu mariborske nadškofije zamenjal **Marjan Turnšek**, zadnje leto nadškof pomočnik, pristojen predvsem za gospodarske in finančne zadeve in v 2009. postavljen s pravico do nadškofovskega nasledstva.

Turnšek: Verniki so glavni

Finančno in moralno načet mariborski del tukajšnje Cerkve je podedoval novi nadškof in metropolit, z izjemo kratkega škofovanja v Murski Soboti formiran v mariborski škofiji, rojen leta 1955 v Celju. Da je Kramberger želel nadškofijo naslednikom pustiti v vseh pogledih na mirnih vodah, je prepričan, tudi nadškofijsko gospodarstvo, ki da ga je umikajoči se nadškof vedno videl v službi pastore, karitativnosti ter vzgoje in izobraževanja. A ni se na žalost čisto tako izšlo, ker je, pravi nadškof Turnšek, Cerkev božječloveška ustanova, močna in nemočna, tudi slabotna in grešna. Čeprav, je poudaril, mariborska nadškofija ni v sistemu Zvonov neposredno upravljala imetja, ne svojega ne drugega, je moralno soodgovorna, zato se je na svojem nadškofovskem startu opravičil vsem malim delničarjem in vsem drugim, ki se čutijo oškodovani in pri-

zadeti. Obljublja vsem, verujočim, neverujočim, ljudem dobre volje, da bo naredil vse za najugodnejšo rešitev. Ni še vse izgubljeno, je rekel v čakanju na potrditev sanacijskega načrta, ki so ga mariborski krajevni Cerkvi pomagali sestaviti tuji finančni, bančni strokovnjaki. Novi nadškof verjame v moralno in finančno sanacijo. To pa pomeni cerkveni umik v precej bolj konzervativno gospodarjenje. "Večje gotovosti, kot so živi verniki, Cerkev ne potrebuje in ne more imeti," pravi novi mariborski nadškof in metropolit.

Kramberger: Priznavam in obžalujem

Nadaljevanje Slomškove dediščine je obljubil Turnšek. Kramberger pa je v hitri bilanci svojih treh desetletij v Mariboru naštel beatifikacijo škofa Antona Martina Slomška, dva obiska papeža Janeza Pavla II. v Mariboru, revitalizacijo teološkega študija in bogoslovja v mestu, škofijske pastoralne zbornice o mladini, družini in duhovništvu, ustanovitev mariborske metropolije pred slabimi petimi leti, denacionalizacijo, ustanovitev škofijske gimnazije... In opravičil se je za napake, "ki jih tudi ni manjkalo". Priznava jih in obžaluje, prepričan, da bodo popravljene in odpravljene.

Vredni naslednik začetnika mariborske škofije je bil nadškof in metropolit Kramberger po besedah naslednika Turnška, ki pravi, da je pravzaprav njegov, Krambergerjev škof. Pastoralna gorečnost označuje Krambergerja, vse ostalo da je bilo za umikajočega se nadškofa obrobno, popolnoma je zaupal sodelavcem, "morda kdaj tega zaupanja nismo bili vredni ali pa ga nismo bili sposobni izpolniti". Normalno je sicer, tako Turnšek, da Cerkev upravlja svoje materialne dobrine kot dober gospodar, "a naš dosedanji način se je izkazal za Cerkev neprimeren in ga bomo preuredili. Znova smo spoznali, da Cerkev tudi v ekonomiji ne sme vedno po isti poti kot ostali svet, ampak po poti kr-

ščanskega socialnega nauka, ki temelji na evangeljskih vrednotah ..."

Njegov predhodnik je bil včeraj vprašan, ali bo s pravkaršnje menjavo sanirana ekonomska škoda, ki visi nad mariborsko nadškofijo. Kramberger odgovarja, da ne bo vse ozdravljeno z enim odstopom in da škof ni vsega sam kriv. Novi nadškof in metropolit Turnšek pa pravi, da ima kljub vsemu Cerkev na Slovenskem veliko duhovne moči. Verniki, ljudje dobre volje da se zavedajo težke situacije, obenem pa je v njih globoka vera. Upa, da se finančna zgodba ne bo usodno razpletla, seveda pa vpliva na dojetje Cerkve. Cerkvene gospodarske uprave da so vsaj od 2007. že vodile gospodarsko prestrukturiranje, selitev v manj tvegano gospodarjenje, potem pa je prišla finančna kriza, brez nje da bi Cerkev bila že zunaj tveganega sistema.

Nič več mimo Vatikana

V kratkem naj bi vedeli, kaj natančno je v sanacijskem načrtu, ki je za zdaj poslovna skrivnost. Dovoljenje Vatikana je potrebno za smer sanacije, je potrdil Turnšek, drugi nadškof ordinarij (in drugi metropolit) v Mariboru, 61. v vrsti mariborskih lavantinskih škofov. Priznal je, da mariborska krajevna Cerkev vaticanske privolitve za "staro gospodarjenje" ni imela. Cerkev v Sloveniji dovoljenja po njegovem 50 let ni niti potrebovala, ker ni bilo izrednih poslov, "izredne gospodarske uprave", po osamosvojitvi in z denacionalizacijo pa kot da ni zaznala spremembe. To ni opravičilo, je pristavil, "ampak očitno je bilo tako", pozno, pravi, so se zavedli, da tako ne gre naprej. Tveganih finančnih naložb se Cerkev ne bo več šla, obljublja novi nadškof. Če bo Cerkev, mariborska Cerkev ravnala pošteno in pravično, se ne boji za zaupanje vernikov. Posledice da bodo, a sveti duh bo tudi pomagal. Edino, kar z gotovostjo ve, je, da Cerkev ne bo propadla, "toliko sistemov je propadlo, Cerkev

pa v 2000 letih ni“, svetopisemska rešnica je, da se po grehu milost pomnoži. Del slovenske Cerkve je mariborska, a stvar mariborske nadškofije je, pravi nadškof Turnšek, da reši svoj ekonomski položaj. O odgovornosti tistih, ki so

minula leta finančno hazardirali in so glavni bili umaknjeni pred meseci, pa poudarja, da je moralna odgovornost vedno osebna. Država pa ima zakone, če je kdo delal narobe, ga je bilo razumeti.

Pred Turnškom je bil Krambergerjev pomočnik Stres

Pred lanskim povišanjem v ljubljanskega nadškofa in metropolita je bil predsednik Slovenske škofovske konference **Anton Stres** slabo leto, pred Turnškom, nadškof pomočnik v Mariboru, prvi je bil določen za pomoč nadškofu Krambergerju. Stres, ki je škofovsko pot začel kot pomožni mariborski škof, potem pa je bil prvi škof v Celju, je na daljšem obisku pri misijonarjih na Madagaskarju, v Slovenijo se vrne po 8. februarju. **(va)**

Franc Kramberger po 30 letih odhaja v težkih časih za mariborsko nadškofijo, ki jo čaka finančna in moralna sanacija. (Marko Vanovšek)